

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

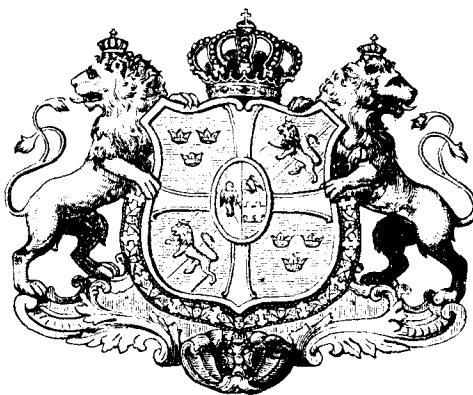
N) Jordbruk och Boskapsskötsel.

SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1896.

(ÅRGÅNG 23.)

UTARBETADT I STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 15.

STOCKHOLM 1896.
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Bidrag till Sveriges officiella statistik. N, Jordbruk och boskapsskötsel. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1867-1912.

I denna serie utkom följande delserier:

1867-1912: Hushållningssällskapens berättelser för år ... / jämte sammandrag, utarb. af Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1865-1911 = 1-47 och 1874-1910: Sammandrag av Kungl. Maj:ts befallningshavandes årsväxtberättelser för åren ... / utarb. av Statistiska centralbyrån. – Täckningsår: 1874-1910 = Årg. 1-37. – Utbruten ur Sammandraget i Hushållningssällskapens årsberättelser.

Föregångare:

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1822-1851/55.

I femårsberättelserna finns länsvisa statistiska uppgifter om jordbruk och boskapsskötsel.

Efterföljare:

Jordbruk och boskapsskötsel / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1916-1964. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1913-1963.

Årsväxten / Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1963. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1962.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. 2, Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t.o.m. år 1955. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1959.

S. 23: Tab. D 10. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal 1750-1900. Se Diagram Fig. 8.

S. 23-25: Tab. D. 11. Hemman och hemmansdelar i södra och mellersta Sverige efter mantal länsvis 1750-1900.

S. 26: Tab. D 12. Brukningsenheter inom olika storleksgrupper 1885-1910. Se Diagram Fig 9.

S. 33: Tab. E 1. Nyodlingar i hektar 1871-1955.

S. 33: Tab. E 2. Areal av olika ägoslag 1800-1920.

S. 36-38: Tab. E 5. Åkerjordens användning: areal använd för spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 6.

S. 38-40: Tab. E 6. Åkerjordens användning: areal använd för andra växtslag än spannmål i 1 000 ha 1865-1955. Se Diagram Fig. 13.

S. 41: Tab. E 7. Åkerjordens användning 1866-1955: relativ fördelning, %.

S. 44: Tab. E 12. Allmän skördesiffra 1786-1955.

S. 45: Tab. E 13. Utsäde i ton 1802-1820.

S. 45: Tab. E 14. Utsäde i ton 1818-1860.

S. 46: Tab. E 15. Utsäde i ton 1865-1955.

S. 46: Tab. E 16. Skörd i 1 000-tal ton 1802-1820. Se Diagram Fig. 15.

S. 47: Tab. E 17. Skörd i 1 000-tal ton 1818-1860. Se Diagram Fig. 16 och 17.

S. 47-49: Tab. E 18. Skörd av spannmål i 1 000-tal ton 1860-1955. Se Diagram Fig. 16.

S. 50-52: Tab. E 19. Skörd av potatis, rotfrukter, hö och halm i 1 000-tal ton 1866-1955. Se Diagram Fig. 17.

S. 59: Tab. E 27. Skörd i miljoner skördeenheter 1866-1955.

S. 59: Tab. E 28. Skörd i skördeenheter per ha 1866-1955.

S. 60: Tab. E 29. Skörd per ha av vissa växtslag i deciton 1866-1955.

S. 61: Tab. E 31. Husdjur 1805-1820: översikt. Se Diagram Fig. 18 och 19.

S. 61: Tab. E 32. Husdjur 1818-1860. Se Diagram Fig. 18.

S. 62: Tab. E 33. Husdjur 1861-1911. Se Diagram Fig. 18.

S. 63: Tab. E 34. Husdjur 1913-1955. Se Diagram Fig. 18.

S. 67: Tab. E 38. Hästar och kor länsvis 1850-1955: index (1870 = 100).

S. 70: Tab. E 41. Nötkreatursenheter 1871-1955.

S. 70: Tab. E 42. Den vegetabiliska och animaliska produktionen 1871-1955.

S. 71: Tab. E 43. Den animaliska produktionen i 1 000 ton 1871-1913. Se Diagram Fig. 21 och 22.

S. 73: Tab. E 47. Renar 1865-1955.

S. 77: Tab. E 55. Hushållningssällskapen 1882-1955: översikt.

BISOS N digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) med stöd från Riksbankens Jubileumsfond, 2009.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

urn:nbn:se:scb-bi-n2-9601_

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

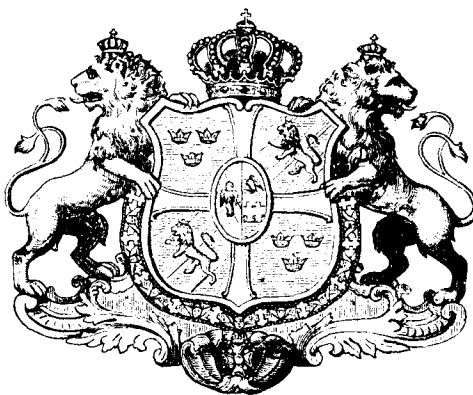
N) Jordbruk och Boskapsskötsel.

SAMMANDRAG AF
KUNGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES
ÅRSVÄXTBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1896.

(ÅRGÅNG 23.)

UTARBETADT I STATISTISKA CENTRALBYRÅN.

POUR LE RÉSUMÉ EN FRANÇAIS VOIR PAGE 15.

STOCKHOLM 1896.
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER.

INNEHÅLL.

	Sid.
Underdånig berättelse	3-11.
I. Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshafvandes omdömen om skörden år 1896.....	4.
Sammandrag af Länsstyrelsernas omdömen om 1896 års skörd..	6.
II. Quantitativ beräkning af uppgifterna om 1896 års skörd.....	7.
Tab. A. Jemförelse mellan 1896 års och 1876-1895 årens grödor, bestämda efter skördade korntalet af olika växtslag.....	9.
Tab. B. Sädesslagens medelvigt i kilogram för 1 hektoliter, åren 1876-1895 samt år 1896.....	10.
Tabellbilaga	12-14.
Tab. 1. Sammandrag af kronolänsmännens rapporter om skörden år 1896.....	12.
Tab. 2. Beräknad skörd af säd och potatis år 1896.....	14.
Résumé	15.

T I L L K O N U N G E N.

Till åtlydnad af de föreskrifter, som meddelats i Eders Kungl. Maj:ts nådiga bref den 5 juni 1874, anhåller Statistiska Centralbyrån i underdånighet att härmed få afgifva sin redogörelse för innevarande års skörd. I likhet med hvad tillförene varit fallet, lemnas här först ett sammandrag af de allmänna omdömen om årsväxten, hvilka af de särskilda länsstyrelserna uttalats, samt

Centralbyråns på denna grundval utarbetade sammanfattning för riket i dess helhet, och härefter följa de beräkningar öfver skördemängd, spanmålens vikt m. m., hvilka kunnat af Centralbyrån utföras med ledning dels af hushållningssällskapens senaste uppgifter om utsädesbeloppen, dels ock af de för hvarje länsinansdistrikt afgifna rapporter om skördadt korntal och dylikt.

I.

Sammandrag af Kungl. Maj:ts Befallningshåvandes omdömen om skörden år 1896.

Ur dessa omdömen, hvilka under tiden från den 19 oktober till och med den 9 november innevarande år inkommo till Statistiska Centralbyrån, meddelas i vanlig länsordning följande utdrag,¹⁾ nemligen:

för *Stockholms län* (ink. till Stat. Cb. d. 30 okt. 1896):

att, då hvete och råg äro likasom höet väl bergade och af bästa beskaffenhet, årets skörd kan anses vara *fullt medelmåttig*;

för *Uppsala län* (ink. d. 2 nov.):

att skörden, i sin helhet bedömd, blifvit *medelmåttig*;

för *Södermanlands län* (ink. d. 26 okt.):

Höstsåden, som inbergades under synnerligen gynsamma väderleksförhållanden, anses lemna vida öfver medelmåttig skörd af synnerligen god beskaffenhet.

Vårsåden, hvars bergning försiggått under mestadels regnig väderlek, har, särdeles i de sydligare delarne af länet, lemnat under medelmåttig skörd af mindre god beskaffenhet.

Potatisen har i allmänhet gifvit medelmåttig skörd af god beskaffenhet. Från några håll uppgifves den vara angripen af röta.

Öfriga rotfrukter, som i allmänhet mindre odlas, torde lemna medelmåttig skörd.

Höskörden, hvaraf endast en ringa del erhålles från naturlig ängsmark, har, hvad angår första skörden, som gynnades af god väderlek, utfallit i allmänhet medelmåttig och af synnerligen god beskaffenhet; andra skörden var rikligare, men har flerstades skadats af regn.

Halmafkastningen af höstsädeshalm har varit riklig och god, af vårsädeshalm klen och knappt tillräcklig för behovet.

Såsom allmänt omdöme om skördemängden i länet torde kunna sägas, att den varit *medelmåttig*;

för *Östergötlands län* (ink. d. 3 nov.):

att råg och hvete, som uppkommit jemnt och vackert, genom på våren inträffad synnerligen gynsam väderlek med omvexlande regn och värme hastigt utvecklades till strået, så att den med dessa sädeslag besådda jorden var väl skyddad mot den sedermera inträffade ihärdiga torkan, som i stället i förening med stark värme bidrog till en jemn fruktsättning på det kraftiga strået. En rik skörd emotsågs derföre allmänt och genom gynsamt bergningsväder förverkligades äfven dessa förhoppningar; mera sällan torde en jemväl till kvaliteten så god och jemn skörd af höstsäd som innevarande års inom detta län erhållas. Den kan säkerligen betecknas som riklig;

att vårsåden af korn, hafre, ärter och vicker kom ojemnt upp, särdeles å den styfvare jorden, led mycket af den ofvan omförmälda torkan under växten och af regn under bergseln samt lemnade under medelmåttig skörd;

att potatisen lemnat god och välbergad afkastning på lättare jord, men har på lerjorden genom på hösten inträffadt långvarigare regnväder flerstades angripits af röta och kan endast anses hafva lemnat knappt medelmåttig skörd;

att foderväxterna, såväl å naturlig äng som vallar, genom den gynsamma våren stodo gauska väl emot den sedan inträffade torkan

och blefvo synnerligen väl inbergade; hvaran höskörden, särskildt med afseende å dess synnerligen goda beskaffenhet, kan betecknas såsom fullt medelmåttig;

att, beträffande halmafkastningen, sistsagda omdöme äfven gäller höstsädeshalmen; hvaremot vårsädeshalmen både var kort och flerstades skadades af det för denna ogynsamma bergningsvädet, så att på de orter, der vårsäd hufvudsakligen odlas, halmtillgången torde vara knapp, hvilket, med afseende jemväl å vårsädeshalmens större värde som foderämne, i sin ordning gör, att halmafkastningen för länet i dess helhet måste betecknas såsom under medelmåttig.

Totalomdömet om skörden inom länet blifver, vid ofvanberörda förhållanden, att den utfallit *medelmåttig*;

för *Jönköpings län* (ink. d. 5 nov.):

Ehuru länets hufvudsäde, hafre, lemnat endast medelmåttig och å några trakter af länet något under medelmåttig skörd samt halmafkastningen icke heller kan sättas högre än till medelmåttig, anser sig dock Kungl. Maj:ts Befallningshåvande, i betraktande deraf att öfver medelmåttig skörd vunnits af såväl höstsådena som rotfrukter och hö, kunna såsom allmänt omdöme beteckna årets skörd inom länet såsom *fullt medelmåttig*;

för *Kronobergs län* (ink. d. 9 nov.):

att höstsåden, nästan uteslutande bestående af råg, hvars bergning försiggått under gynsamma väderleksförhållanden, lemnat fullt medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att vårsåden, hvaraf hufvudsakligen odlas korn och hafre samt endast i ringa mån hvete, råg och blandsäd, inbergats under delvis regnig väderlek, men likväl gifvit fullt medelmåttig skörd;

att potatisen, som på en del ställen angripits af torröta, äfvensom öfriga rotfrukter, hvilka dock obetydligt odlas, lemnat nära god afkastning af i allmänhet god beskaffenhet;

att höskörden från odlad jord blifvit fullt medelmåttig och från naturliga ängar medelmåttig;

att höstsåden gifvit god halmafkastning af god beskaffenhet, hvaremot vårsädeshalmen blifvit kort och delvis skadad af regn under inbergningen;

att sädesgrödan är för ortens behof tillräcklig och lemnar flerstades öfverskott till försäljning;

att hö- och halmgrödan är för länets behof tillräcklig; samt att skörden, i allmänhet bedömd, kan anses såsom *fullt medelmåttig*;

för *Kalmar län* (ink. d. 27 okt.):

att höstsåden, såväl hvete som synnerligast råg, lemnat en afkastning, som visserligen i fråga om vikt något understiger, men till korntal och beskaffenhet i allmänhet öfverträffar medelskörd, hvaran skörden af höstsädeslagen kan betecknas såsom fullt medelmåttig;

att deremot utbytet af vårsåden, som i sin utveckling lidit af ovanligt ihärdig torka, får både till myckenhet och beskaffenhet anses såsom betydligt under medelmåttan;

att rotfrukterna lemnat medelskörd af god beskaffenhet;

att höskörden såväl från odlad jord som från naturlig äng blifvit mycket ringa, men af synnerligt god beskaffenhet, hvaran den i sin helhet måste betraktas hafva utfallit under medelmåttan; samt

att, ehuru höstsåden gifvit ymnig halm af god beskaffenhet, likväl med hänsyn till den ringa afkastningen af halm från vårsädeslagen och då strået af vårsäd icke kan såsom foder ersättas af det från höstsäd, halmtillgången i sin helhet får anses mindre än medelmåttig.

Såsom allmänt omdöme om årets skörd gäller derföre, att den samma blifvit *något under medelmåttig*;

för *Gotlands län* (ink. d. 26 okt.):

Då höstsåden kan anses hafva lemnat medelmåttig afkastning, men vårsådens skörd varit vida under medelmåttan, hvilket dock i

¹⁾ Här intagna utdrag ur länsstyrelsernas afgifna omdömen jemte de hufvudsakliga resultaten af Statistiska Centralbyråns beräkningar äro, i den mån de sistnämnda hunnit verkställas, genom Post- och Inrikes Tidningar till allmänhetens kännedom redan meddelade.

icke ringa mån uppväges af den fullt medelmåttiga skörden af sockerbeter, som innevarande år odlats å omkring 2,000 hektar, anser Länsstyrelsen allmänna omdömet om årets skörd inom länet blifva, att densamma utfallit *under medelmåttan*;

för *Blekinge län* (ink. d. 28 okt.):

att skörden blifvit *nära medelmåttig*;

för *Kristianstads län* (ink. d. 31 okt.):

att höstsåden kan anses hafva gifvit god skörd;

att vårsädesskörden varit fullt medelmåttig;

att skörden af såväl potatis, sockerbeter och andra rotfrukter varit nära god, ehuru potatisen å några ställen skadats af röta;

att höskörden och halmafkastningen varit öfver medelmåttig; samt

att bergningsvädet varit gynnsamt för skörd af hö och höstsäd, men i allmänhet mindre fördelaktigt för vårsädesskörden.

I följd häraf anser sig Länsstyrelsen kunna uttala det allmänna omdömet om innevarande års skörd, att den utfallit *öfver medelmåttig*;

för *Malmöhus län* (ink. d. 26 okt.):

att skörden varit *god*;

för *Hallands län* (ink. d. 19 okt.):

Rågen, som bergades mycket tidigt och under särdeles gynsamma väderleksförhållanden, anses hafva lemnat knapp medelskörd, men i allmänhet af synnerligen god beskaffenhet.

Hvetet, likaledes inbergadt under tjenlig väderlek, har jemväl blifvit till beskaffenhet godt samt lemnat god medelskörd.

Hafren har i södra delen af länet gifvit öfver medelskörd samt i öfriga delen medelskörd, och torde, ehuru flerstädes inbergad under mindre gynsamma väderleksförhållanden, i allmänhet vara af god beskaffenhet.

Kornet har lemnat full medelskörd af utmärkt beskaffenhet.

Höskörden, särdeles välbergad, har blifvit mycket god.

Halmafkastningen af vintersåden antages vara god och af vårsåden medelmåttig.

Potatisen har i allmänhet gifvit mer än medelskörd af ovanligt god beskaffenhet.

Öfriga rotfrukter torde lemna medelskörd.

I allmänhet bedömd, torde skörden inom länet kunna betecknas såsom *fullt medelmåttig*;

för *Göteborgs och Bohus län* (ink. d. 7 nov.):

att utaf höstsådena råg lemnat nära god och hvete mera än medelmåttig skörd;

att hafre, länets hufvudsäde, gifvit mindre än medelskörd samt korn och blandsäd nära medelmåttig skörd;

att skörden af ärter, bönor och vicker, hvilka sädesslag odlas i blott ringa omfattning, blifvit under medelmåttan;

att potatisskörden varit riklig och af utmärkt beskaffenhet, hvar emot öfriga rotfrukter lemnat afkastning under medelmåttan;

att lin, som i obetydlig grad utgör föremål för odling, gifvit ringa skörd;

att, till följd af den under försommaren rådande ihållande torkan, hö såväl å odlad jord som å naturlig äng lemnat något under medelmåttig afkastning samt att halmafkastningen varit under medelmåttan; anseende sig Konungens Befallningshafvande på grund af nu angifna förhållanden kunna fälla det allmänna omdöme om innevarande års skörd i länet, att den varit *nära medelmåttig*;

för *Elfsborgs län* (ink. d. 6 nov.):

att hvete och råg, hvilka säden odlas otillräckligt för länets behof, lemnat medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att beträffande hafre, korn och blandsäd, af hvilka det förstnämnda är länets hufvudsäde, skörden, af god beskaffenhet, inom den del af länet, som tillhör Vestergötland, utfallit nära medelmåttan, men på Dal, med undantag af Vedbo härads norra länsmansdistrikt, der skörden varit medelmåttig, närmat sig missväxt;

att skidfrukter, såsom ärter, bönor och vicker, hvilka odlas ringa, afkastat medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att rotfrukter lemnat god skörd af god beskaffenhet;

att höskörden såväl å odlad jord som å naturliga ängar utfallit något under medelmåttan, men varit af mycket god beskaffenhet; samt

att halmafkastningen väl varit af god beskaffenhet, men utfallit under medelmåttan.

Då sålunda skörden inom den del af länet, som tillhör Vestergötland, varit medelmåttig, men på Dal utfallit under medelmåttan, anser sig Konungens Befallningshafvande böra såsom sitt omdöme om skörden inom länet i dess helhet uttala, att den varit *icke fullt medelmåttig*;

för *Skaraborgs län* (ink. d. 2 nov.):

att höstsåden allmänt gifvit till mängden fullt medelmåttig skörd, som blifvit bergad under gynsam väderlek;

att vårsåden, som i allmänhet blifvit väl inbergad, under den egentliga växttiden på åtskilliga ställen lidit af väl stark torka och därför i sin helhet får anses hafva lemnat knappt medelmåttig skörd; att potatisodlingen gifvit en till såväl mängd som beskaffenhet god skörd;

att höskörden, som i kvantitativt afseende lemnat medelmåttig afkastning, blifvit bergad under gynsam väderlek; samt

att vårsåden lemnat mindre halmutlyte än vanligt, hvaremot afkastningen af halm af höstsåden varit god, delvis riklig, så att tillgången på halm till kreatursutfodringen bör motsvara behovet;

och anser sig Konungens Befallningshafvande, med anledning af hvad sålunda är vordet anfördt, kunna angående årsväxten uttala det allmänna omdömet, att jordbruket inom länet detta år gifvit *medelmåttig* afkastning;

för *Vernlands län* (ink. d. 26 okt.):

att höstsådet, som bergats under i allmänhet särdeles gynsam väderlek, lemnat fullt medelmåttig skörd;

att vårsådet, hvaraf hafre mest odlas, flerstädes lemnat en rätt ojemn skörd, men bör denna dock på det hela taget anses vara af medelmåttig beskaffenhet;

att potatisskörden varit god och högst obetydligt angripen af röta;

att höafkastningen, som gynnats af lämpligt bergningsväder, varit fullt medelmåttig;

att halmafkastningen af höstsäd varit öfver medelmåttig och på sina ställen god, men deremot af vårsäd, på grund af den ringa nederbörden under sommaren, flerstädes knapp och otillräcklig.

På grund häraf anser sig Länsstyrelsen kunna uttala det allmänna omdömet om innevarande års skörd inom länet, att den kan anses hafva varit *fullt medelmåttig*;

för *Örebro län* (ink. d. 28 okt.):

att höstsåden, under gynsam väderlek tidigt mognad och väl bergad, anses hafva lemnat god skörd af fullvärdig och god beskaffenhet;

att vårsåden, som delvis lidit af torka på våren, dock gifvit fullt medelmåttig skörd;

att ärter och vicker likaså lemnat fullt medelmåttig afkastning; att af potatis i allmänhet erhållits mycket god skörd, ehuru den, der den upptagits tidigt, visat benägenhet att skämmas;

att rötter och rotfrukter gifvit mycket god skörd;

att höfångsten varit god, af utmärkt beskaffenhet; och

att skörden, i allmänhet bedömd, kan betecknas såsom *god*;

för *Vestmanlands län* (ink. d. 5 nov.):

att skörden af de båda höstsädesslagen hvete och råg varit öfver medelmåttig, samt att äringens beskaffenhet varit god;

att korn och hafre lemnat medelmåttig skörd, som angifves vara af god beskaffenhet, ehuru bergningen af hafren varit försärad af nederbörd;

att skörden af potatis är att betrakta såsom medelmåttig, men, enligt hvad länsmännens uppgifter gifva vid handen, är densamma å vissa delar af länet angripen af röta;

att fängsten af hö från både odlad jord och naturliga ängar varit öfver medelmåttig; samt

att halmafkastningen af höstsäd varit öfver medelmåttig och af vårsäd medelmåttig.

Med hänsyn till dessa förhållanden kan innevarande års skörd i länet antagas såsom *öfver medelmåttig*;

för *Kopparbergs län* (ink. d. 30 okt.):

att höstsädet, bestående hufvudsakligen af råg och i länets sydligare trakter till någon mindre del af hvete, lemnat god skörd af god beskaffenhet;

att vårsädet, hvaraf mestadels odlas hafre, men i Vesterdals, Ofvan-Siljans och Nedan-Siljans fögderier till någon betydligare del äfven korn, lemnat en till såväl myckenhet som beskaffenhet öfver medelmåttig skörd;

att potatisskörden, som till myckenheten i allmänhet utfallit öfver medelmåttan, men på vissa orter varit till och med riklig, varit delvis angripen af röta;

att höafkastningen varit riklig och af synnerligen god beskaffenhet; samt

att halmafkastningen, som till myckenheten varit god, i allmänhet varit af temligen god beskaffenhet.

På grund häraf anser sig Länsstyrelsen kunna afgifva det allmänna omdöme om innevarande års skörd, att densamma varit *god och af god beskaffenhet*;

för *Gefleborgs län* (ink. d. 22 okt.):

att höstsäden gifvit öfver medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att vårsäden lemnat nära god skörd af i allmänhet god beskaffenhet, ehuru å några orter inbergningen försenats genom mindre gynnsamt bergningsväder;

att potatisen gifvit fullt medelmåttig skörd, men i allmänhet, särskildt i Helsingland, är skadad af röta;

att höet lemnat nära god skörd af välbergad och god beskaffenhet;

samt att halmafkastningen varit mycket god till mängd och beskaffenhet;

och kan i följd häraf såsom allmänt omdöme om skörden uttalas, att densamma varit *nära god*;

för *Vesternorrlands län* (ink. d. 31 okt.):

att höstsäden, som nästan uteslutande utgöres af råg, lemnat god och välbergad skörd;

att kornet, ortens hufvudsäde, lemnat fullt medelmåttig skörd af god beskaffenhet;

att potatis flerstädes tagit skada af torröta, hvadan skörden deraf blifvit af mindre god beskaffenhet;

att höskörden gifvit mera än medelmåttig afkastning af god beskaffenhet; samt

att halmafkastningen varit fullt medelmåttig och af god beskaffenhet.

I följd häraf finner Kungl. Maj:ts Befallningshafvande sig böra uttala det allmänna omdöme om skörden, att densamma blifvit mera än medelmåttig;

för *Jemtlands län* (ink. d. 7 nov.):

att höskörden i allmänhet varit god, delvis ymnig, och halmafkastningen god;

att skörden af säd och potatis äfvenledes varit god, på många ställen till och med ymnig;

att väderleken under sommaren varit för årsväxten ovanligt gynsam;

samt att jemväl bergningsvädret varit lämpligt och skörden i följd häraf väl inbergad;

för *Vesterbottens län* (ink. d. 6 nov.):

Säningsarbetet afslutades i allmänhet under senare hälften af maj och första hälften af juni månader under synnerligen gynnsamma väderleksförhållanden, hvilka egde bestånd till midten af juli månad.

Om ock den derefter under juli och augusti månader rådande, häftiga torkau i någon mån verkat menligt på vårsäden, hvilken, särskildt inom Umeå fögderi, å lättare jord allt för hastigt bragtes till mognad, torde likväl såsom totalomdöme om skörden kunna sägas, att höskörden från såväl odlad jord som naturlig äng utfallit öfver medelmåttan, att säd i allmänhet lemnat god afkastning af god beskaffenhet, samt att potatis lemnat medelmåttig afkastning;

för *Norrbottnens län* (ink. d. 26 okt.):

Rågen, som endast i kustsocknarne utgör föremål för nämnvärd odling, har lemnat fullt medelmåttig skörd af god beskaffenhet.

Kornet, ortens hufvudsäde, har äfven lemnat fullt medelmåttig skörd af god beskaffenhet.

Hafren odlas hufvudsakligen endast såsom grönfoder och har lemnat medelmåttig afkastning.

Potatisen har lemnat medelmåttig skörd af god beskaffenhet.

Öfriga rotfrukter, hvaraf obetydligt odlas, hafva lemnat medelmåttig afkastning.

Höskörden från såväl odlad som naturlig äng har blifvit mycket god och halmafkastningen öfver medelmåttan.

Såsom ett totalomdöme öfver årets skörd kan uttalas, att densamma kan betecknas såsom *god*.

Sammanfattas ofvan meddelade omdömen, så vidt de gälla skörden i dess helhet inom hvarje län, erhålles följande

Sammandrag af Länsstyrelsernas omdömen om 1896 års skörd.

Stockholms län	Fullt medelmåttig.
Uppsala län	Medelmåttig.
Södermanlands län	Medelmåttig.
Östergötlands län	Medelmåttig.
Jönköpings län	Fullt medelmåttig.
Kronobergs län	Fullt medelmåttig.
Kalmar län	Något under medelmåttan.
Gotlands län	Under medelmåttan.
Blekinge län	Nära medelmåttig.
Kristianstads län	Öfver medelmåttan.
Malmöhus län	God.
Hallands län	Fullt medelmåttig.
Göteborgs och Bohus län	Nära medelmåttig.
Elfsborgs län	Icke fullt medelmåttig.
Skaraborgs län	Medelmåttig.
Vermlands län	Fullt medelmåttig.
Örebro län	God.
Vestmanlands län	Öfver medelmåttan.

Kopparbergs län	Mycket god. ¹⁾
Gefleborgs län	Nära god.
Vesternorrlands län	Nära god. ¹⁾
Jemtlands län	Ymnig. ¹⁾
Vesterbottens län	Nära god. ¹⁾
Norrbottnens län	God.

Hela riket Fullt medelmåttig.

Om nu enligt den värdeskala för de särskilda länen, som är 1890 upprättades och för hvilken då i årets Sammandrag lemnades redogörelse, de län, hvilkas skördeutfall varit detsamma eller i det närmaste detsamma, föras tillhopa, visar sig, att 1896 års skörd i fråga om länen kan sålunda betecknas:

ymnig	i 1	län med	2	% af medelskörden i riket
mycket god	» 1	»	3	»
god	» 3	»	17	»
nära god	» 3	»	7	»
öfver medelmåttan	» 2	»	10	»
fullt medelmåttig	» 5	»	21	»
medelmåttig	» 4	»	22	»
nära medelmåttig eller icke fullt medel- måttig	» 3	»	11	»
under medelmåttan el- ler något under me- delmåttan	» 2	»	7	»

Af rikets 24 län hafva sålunda 10 med 39 % af medelskörden i riket erhållit skörd öfver medelmåttan eller ännu bättre samt 9 med 40 % af medelskörden erhållit medelmåttig skörd eller derunder. Att vänta är sålunda, att totalomdömet om årets skörd skall falla mellan öfver medelmåttan och medelmåttig, eller med andra ord blifva fullt medelmåttig, synnerligast som detta omdöme derjemte kännetecknar skörden i de 5 återstående länen med 21 % af medelskörden.

Förmånligast har skörden utfallit å ena sidan i Skåne och å den andra i Norrland och Dalarne, hvarest särskildt Jemtlands län haft att uppvisa en skörd, som inom detta län väl knappast torde kunna öfverträffas. Närmast de nordligaste och sydligaste delarne af riket komma trakterna dem emellan inuti landet, hvaremot trakterna vid kusten, såväl vid Östersjön som vid Kattegat, innevarande år stått sig sämst.

För erhållandet af det nyss angifna omdömet om rikets skörd hafva vid beräkningen de allmänna omdömen, som för de särskilda länen användts om deras årsskörd, blifvit omsatta till de relativa talvärden, som finnas angifna i 1874 års berättelse. Enligt denna hafva nemligen gifvits och gifvas fortfarande åt dessa allmänna omdömen följande värden:

Ynnig skörd	10.
Riklig skörd (mycket god skörd)	9.
God skörd	8.
Nära god skörd	7.5.
Öfver medelmåttig skörd (eller mera än medelmåttig skörd)	7.
Fullt medelmåttig skörd	6.5.
Medelmåttig skörd	6.
Nära medelmåttig skörd (eller något under medelmåttig skörd)	5.5.

¹⁾ Jemför ordalydelsen i ofvan anförda utdrag ur länsredogörelsen.

Under medelmåttig skörd (eller mindre än medelskörd)	5.
Betydligt under medelmåttig skörd	4½.
Knapp eller ringa skörd (eller $\frac{1}{3}$ under medelmåttan)	4.
Nästan missväxt (eller half skörd)	3.
Missväxt	0—2.

Användas dessa talvärden vid beräkningen af 1896 års skörd, erhålles såsom riksdmedeltal 6.7, hvilket står på gränsen mellan öfver medelmåttig och fullt medelmåttig skörd, men något närmare det senare än det förra af dessa värden.

Då jemförelser med tidigare år i hög grad tjena att belysa årets skördeutfall och klargöra uppfattningen deraf, meddelas här äfven de allmänna omdömen, som skördarne i riket ansetts böra erhålla från och med 1874, det år då sammandrag af Länsstyrelsernas årsväxtberättelser för första gången af Statistiska Centralbyrån offentliggjordes:

Skördeår.	Relativt värde.	Motsvarande allmänt omdöme.
1896	6·7	Fullt medelmåttig.
1895	6·2	Något öfver medelmåttan.
1894	6·6	Fullt medelmåttig.
1893	5·9	Nästan medelmåttig.
1892	7·8	God.
1891	6·4	Fullt medelmåttig.
1890	7·5	Nära god.
1889	5·4	Nära medelmåttig.
1888	6·1	Medelmåttig.
1887	6·4	Fullt medelmåttig.
1886	6·2	Något öfver medelmåttan.
1885	5·8	Nästan medelmåttig.
1884	7·3	Nära god.
1883	5·9	Nästan medelmåttig.
1882	7·4	Nära god.
1881	5·0	Under medelmåttan.
1880	6·8	Öfver medelmåttan.
1879	6·5	Fullt medelmåttig.
1878	7·5	Nära god.
1877	5·4	Nära medelmåttig.
1876	5·9	Nästan medelmåttig.
1875	7·0	Öfver medelmåttan.
1874	5·4	Nära medelmåttig.

Af de tjugotvå skördeåren 1874—1895 hafva sålunda 4 erhållit samma allmänna omdöme som året 1896, eller fullt medelmåttig, medan omdömet för 11 varit lägre och för 7 högre än detta. Det relativa talvärdet har åter varit lägre för 15 och högre för 7 af ifrågakvarande år; i medeltal för samtliga har det varit 6[·]38, mot 6[·]70 för år 1896.

II.

Quantitativ beräkning af uppgifterna om 1896 års skörd.

Till grund för den kvantitativa skördeberäkningen läggas, enligt hvad förut blifvit anmärkt, dels hushållningssällskapens

meddelanden om utsädesmängden, dels de för hvarje länsmans-distrikt insända uppgifterna om skördadt korntal.

De senaste uppgifter om utsädet, som vid uppgörandet af denna beräkning förelägo för riket i dess helhet, förskrefvo sig från år 1894. Dock kunna icke dessa obetingadt få begagnas för att angifva äfven 1896 års utsäde. Erfarenheten visar nemligen, att åtminstone i fråga om en del kulturväxter en ganska jemnt fortgående förändring med afseende på odlingens omfattning eger rum, och denna faktor måste äfven tagas med i beräkningen. För att närmare lära känna ifrågavarande förhållande beträffande de senaste åren har, i likhet med hvad förut egt rum, efterföljande öfversigt upprättats:

Förändringar i utsädesmängden, i %.

Ökning +; minskning —.

	Från 1889 till 1890.	Från 1890 till 1891.	Från 1891 till 1892.	Från 1892 till 1893.	Från 1893 till 1894.
Hvete, höst-	+ 0·91	+ 0·05	+ 0·71	— 1·02	+ 0·39
" vår-	— 4·08	+ 0·56	+ 6·13	+ 0·15	— 7·22
Råg, höst-	+ ¹⁾ 0·20	+ 0·92	+ 1·13	+ 0·59	— 0·57
" vår-	+ 4·01	+ 0·86	+ 6·55	+ 1·25	+ 3·02
Korn	— 0·29	— 0·56	+ 0·85	— 1·02	— 1·25
Hafre	— 0·60	+ 0·03	+ 1·11	+ 0·30	— 0·29
Blandsäd	+ 4·53	+ 2·17	+ 3·64	+ 2·19	+ 1·13
Ärter	+ 0·29	— 0·64	— 0·55	— 3·59	+ 0·11
Bönor	— 2·69	— 2·27	+ 1·12	+ 0·27	+ 1·83
Vicker	+ 3·95	— 0·65	+ 4·21	— 1·68	+ 0·76
Bohvet	+ 37·83	+ 13·60	+ 15·34	— 6·92	— 1·96
Raps	+ 25·00	+ 300·00	— 43·75	+ 8·89	— 6·12
Potatis	+ ¹⁾ 0·28	— ²⁾ 0·12	— ²⁾ 0·12	+ 0·44	+ 2·02

Bland de här uppräknade sädesslagen visa *vårråg* och *blandsäd* en årligen fortgående ökning af utsädesmängden och kan sålunda med fog antagas, att deras utsäde ökats på enahanda sätt åren 1895 och 1896 som åren förut. Detsamma kan äfven antagas i fråga om *potatis*, ty visserligen utvisa två af de fem föregående åren en obetydlig minskning i utsädet, men äfven dessa år ökades dock utsädesarealen, hvilket för denna rotfrukt, beträffande hvilken utsädet så mycket växlar efter sättpotatisens storlek och beskaffenhet, är af ännu större betydelse; hvartill kommer, att enligt hushållningssällskapens uppgifter för år 1895, hvilka vid uppgörandet af utsädesberäkningen saknades endast för tvenne län, utsädet af *potatis* särskildt för detta år måste anses hafva ökats icke obetydligt. Odlingen af *korn* minskas år från år uti riket, och kan sålunda ej tillmätas någon betydelse deråt, att ett enstaka år, såsom 1892, härifrån bildar undantag, utan är det i hög grad sannolikt, att utsädet häraf minskats äfven under åren 1895 och 1896.

Vid beräkning af utsädesmängden af här ofvan nämnda fyra växtslag har, i öfverensstämmelse med hvad förut vid sådana beräkningar egt rum, de i Hushållningssällskapens berättelser för dem angifna utsäden för år 1894 ökats eller minskats med två gånger det procenttal, som utgör medeltalet af tabellens siffror för de fem åren 1890—1894, eller ökats för vårråg med 6·28 %,

¹⁾ Se anm. 1 å sid. 8 i 1892 års berättelse. — ²⁾ Utsädesarealen ökades deremot.

för blandsäd med 5·46 % och för potatis med 1·00 % samt minskats för korn med 0·91 %. För öfriga växtslag hafva 1894 års utsädessiffror bibehållits oförändrade.

I enlighet med hvad nu blifvit anfördt, har en beräkning af 1896 års *utsädesbelopp* länsvis blifvit utförd, hvilken för hela riket gifvit följande tal:

	Utsäde.
Hvete, höst-	171,179 hektoliter.
" vår-	15,021 "
Råg, höst-	1,021,889 "
" vår-	20,825 "
Korn	683,442 "
Hafre	3,338,229 "
Blandsäd	422,824 "
Ärter	87,344 "
Bönor	11,898 "
Vicker	41,815 "
Bohvet	490 "
Potatis	2,877,423 "

Härvid äro då äfven vederbörliga afdrag gjorda för de fall, när år 1896 något växtslag inom ett distrikt antingen helt och hållet eller ock delvis skördats såsom grönfoder. Denna minskning af utsädesmängden är i allmänhet obetydlig utom för vicker, der den, såsom vanligt, uppgår till omkring $\frac{1}{3}$ af hela utsädet, eller för året 33·5 %.

Beträffande den obetydliga rapsodling, som inom riket bedrifves, hafva ej heller för år 1896 några skördeuppgifter lemnats, hvarför uppgiften om det derför beräknade utsädet här utesluts.

Uppgifterna om det skördade *korntalet* af hvarje särskildt slag af utsäde finnas sammanställda i bilagda **tab. 1** och äro enligt denna följande: hösthvete 9·10, vårhvete 5·88, höstråg 8·18, vårråg 5·22, korn 7·42, hafre 5·92, blandsäd 7·42, ärter 6·16, bönor 5·84, vicker 5·89, bohvet 4·90 och potatis 7·79. Korntalen för hvete och råg i sin helhet, sålunda för både höstsäd och vårsäd, äro för hvetet 8·84 och för rågen 8·12.

Öfver det skördade korntalet i medeltal för tjugouårsperioden 1876—1895 lemnas i **tab. A** upplysningar och äro 1896 års korntal med dem sammanställda.

Af tabellen framgår, att korntalen för höstsädesslagen och potatis år 1896 äro betydligt högre än medeltalen samt att af vårsädesslagen korn, ärter och bönor äro högre, men öfriga arter, och bland dem i synnerhet den viktigaste af dem alla, eller hafren, lägre än medeltalen för tjugouårsperioden. Af höstvetet har sedan dessa årsväxtberättelsers första afgifvande, år 1874, skörden intet år utom år 1896 uppgått för riket till nionde kornet eller derutöfver, utan stannat vid högst 8·88 kornet (år 1887). För höstråg har afkastningen endast trenne år, eller utom 1896 äfven 1892 och 1893, uppgått till åttonde kornet eller derutöfver, och har af dessa året 1893 att uppvisa ännu högre korntal än året 1896, eller 8·35. För potatis har korntalet endast fyra år, eller 1880, 1887, 1889 och 1893 varit högre än 1896, deribland 1889 öfver nionde kornet, eller 9·13. För hafre utvisa å andra sidan endast tre år lägre korntal, eller åren 1874, 1876 och 1889, deraf året 1874 endast 4·38. Af hösthvete har afkastningen år 1896 i det allra närmaste utgjort dubbelt så mycket som år 1881, det i fråga om detta sädesslag ogynnsammaste skördeåret under perioden, då korntalet härför

endast uppgick till 4⁵⁶, mot nu 9¹⁰. Fästes afseende äfven vid vigten, blir afkastningen år 1896 ej obetydligt öfver den dubbla mot år 1881.

Sammanföras växtslagen gruppvis och jemföras för dessa grupper korntalen år 1896 med motsvarande tal för åren 1876—1895, blifver resultatet följande:

	Korntal 1896.	Medelkorntal 1876—1895.
Höstsäd	8.81	7.27
Vårsträsäd	6.29	6.68
Baljväxter	6.00	5.87
Potatis	7.79	6.82

Korntalet för höstsäd är det högsta, som förekommit, sedan dessa berättelser började utgifvas. Närmast kommer året 1892 med 8²³ och året 1893 med 8²².

Potatisens beskaffenhet har, enligt tab. 1, i det hela blifvit god, om den ock på en del orter, särskildt i Mälardödsprovinserna och Södra Norrland, är skadad af röta.

Öfriga rotfrukter hafva gifvit en skörd öfver medelmåttan.

Spånadsvärter hafva afkastat i frö 3.2 kornet och i tåga fullt medelmåttigt skörd.

Höskörden från såväl odlad jord som naturlig äng har blifvit öfver medelmåttan; den har derjemte varit af god eller utmärkt beskaffenhet.

Halmafkastningen har af höstsäd varit mycket god och af god beskaffenhet, men af vårsäd under medelmåttan och delvis regnskadad.

Sädestillgången är beträffande hvete och råg betydligt större än vanligt, hvaremot hafreskörden föga öfverstiger förbrukningen inom landet under senare år.

Fodertillgången är i allmänhet tillräcklig eller derutöfver, men otillräcklig i länen vid Östersjökusten samt i Bohuslän, Dalsland och Vermland.

Bergningsvädret har varit mycket godt utom för vårsäden.

I tab. 2 meddelas resultaten af de beräkningar, som verkstälts rörande den inbergade skördens kvantitet och bifogas dervid, såsom tillförene, uppgift om medelskörden af särskilda växtslag under de tio närmast förutgångna åren. Skördetalen enligt tabellen äro följande:

Tab. A. Jemförelse mellan 1896 års och 1876—1895 årens grödor, bestämda efter skördade korntalet af olika växtslag.

Län.	Medelkorntal 1876—1895.												1896 års korntal i procent af 1876—1895 årens medelkorntal.													
	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandad.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bohve.	Raps.	Potatis.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandad.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bohve.	Raps. ¹⁾	Potatis.
	Höst.	Vår.	Höst.	Vår.										Höst.	Vår.											
Stockholms län	7.35	6.19	7.26	6.33	6.82	6.95	7.17	6.38	6.03	6.45	8.00	—	6.37	120	113	115	93	93	81	85	93	108	77	—	—	105
Uppsala län	7.05	6.78	7.17	7.43	7.42	7.09	7.18	6.18	6.26	6.44	—	—	6.54	127	94	117	94	92	88	93	91	101	98	—	—	108
Södermanlands län	7.69	6.80	7.80	6.17	6.76	7.41	7.42	6.12	6.05	6.51	—	100	6.20	136	88	132	97	95	74	80	83	71	82	—	—	97
Östergötlands län	7.11	6.17	7.04	5.04	7.40	6.88	7.29	5.85	6.65	6.47	—	—	6.06	116	93	119	76	92	74	80	95	—	75	—	—	112
Jönköpings län	5.79	5.41	6.43	4.95	5.49	5.96	5.34	5.08	5.10	5.59	6.00	—	6.69	130	94	110	104	94	88	93	83	—	71	—	—	122
Kronobergs län	5.69	5.34	5.84	5.38	6.27	6.82	6.03	5.03	5.68	5.71	5.00	—	7.00	97	87	111	91	93	91	102	60	—	53	—	—	118
Kalmar län	6.20	5.78	5.85	4.95	5.75	6.28	5.99	5.36	5.71	5.92	4.91	—	5.78	115	87	118	95	66	72	81	72	—	70	99	—	106
Gotlands län	6.42	6.59	6.70	5.00	6.63	6.60	6.54	5.36	6.76	5.71	8.50	100	6.00	89	—	104	—	46	45	46	57	41	53	—	—	95
Blekinge län	7.03	5.72	6.00	5.18	6.48	6.66	6.55	5.72	6.44	5.92	4.59	80	6.72	110	92	112	96	86	79	97	103	—	105	76	—	92
Kristianstads län	8.23	5.80	7.27	4.98	7.47	7.60	7.86	5.68	6.75	5.56	4.83	113	6.95	117	109	111	117	112	105	98	129	104	116	93	—	103
Malmöhus län	8.86	7.88	8.58	5.12	8.97	9.19	9.34	6.34	6.05	5.84	5.27	110	7.55	127	82	109	98	112	105	107	116	99	120	108	—	113
Hallands län	7.75	5.85	7.44	5.10	6.45	7.04	6.42	6.12	6.12	6.35	5.71	—	6.93	111	103	96	102	108	105	110	122	143	125	123	—	109
Göteborgs och Bohus län	7.72	5.64	8.48	5.78	6.41	6.02	6.23	5.28	5.50	5.04	—	—	7.67	90	90	87	84	92	79	71	100	95	84	—	—	121
Elfsborgs län	7.52	6.17	7.39	6.09	5.72	5.70	6.02	5.72	7.07	5.81	4.17	—	7.18	109	105	102	97	101	91	107	116	106	113	—	—	124
Skaraborgs län	6.36	5.23	6.76	4.66	5.81	5.63	5.54	5.65	5.45	5.62	5.67	—	6.57	122	103	118	83	92	78	83	116	106	109	—	—	134
Vermlands län	6.58	5.59	7.63	5.16	5.32	5.58	5.14	5.09	4.50	4.78	—	—	7.08	121	104	113	87	99	93	98	109	—	96	—	—	131
Örebro län	7.48	5.47	7.72	5.48	6.59	6.88	6.94	6.06	6.36	6.13	—	—	6.73	118	109	116	91	105	98	101	125	126	114	—	—	125
Västmanlands län	7.45	6.86	7.63	—	6.96	7.19	6.91	6.34	6.45	6.65	—	—	6.76	127	—	124	—	107	104	104	111	—	109	—	—	122
Kopparbergs län	7.94	6.28	10.61	6.93	7.30	5.97	6.98	5.56	5.50	6.25	—	—	7.78	125	107	122	—	113	120	125	115	—	114	—	—	114
Gefleborgs län	8.42	6.79	9.04	5.55	7.49	7.42	7.45	6.11	7.01	6.17	—	—	7.66	123	110	120	90	118	122	113	115	134	—	—	—	115
Vesternorrlands län	4.55	6.00	8.89	6.05	7.10	6.68	6.30	5.33	—	6.04	—	—	6.74	—	—	112	105	122	128	136	156	—	108	—	—	120
Jemtlands län	8.00	—	8.44	7.21	6.45	5.80	5.73	5.47	—	—	—	—	6.66	—	—	118	—	148	152	160	146	—	—	—	—	133
Vesterbottens län	—	6.00	8.35	5.92	5.86	6.30	6.56	6.50	—	—	—	—	7.79	—	—	113	99	133	112	119	—	—	—	—	—	89
Norrbottens län	8.00	—	13.86	7.08	6.19	8.11	7.25	—	—	—	—	—	8.00	—	—	92	—	113	115	—	—	—	—	—	—	99
Hela riket	7.51	5.91	7.23	5.29	7.08	6.52	7.59	5.93	5.75	6.06	5.13	109	6.82	121	99	113	99	105	91	98	104	102	94	96	¹⁾	114

¹⁾ Skörd af raps uppgifves ej i någon af länsmansrapporterna för år 1896.

Sammandrag af årsväderberättelserna år 1896.

	Skörd 1896.		Medelskörd 1886—1895.	
	Hektoliter.	Tunnor.	Hektoliter.	Tunnor.
Höstsäd	9,916,100	6,013,760	8,854,800	5,370,140
Vårsträsäd	28,172,700	17,085,740	30,225,300	18,330,580
Baljväxter	845,800	512,950	884,000	536,100
Summa säd	38,934,600	23,612,450	39,964,100	24,236,820
Potatis	22,412,600	13,592,460	18,906,500	11,466,100

Potatis har sålunda innevarande år lemnat i rundt tal $3\frac{1}{2}$ millioner hektoliter mer, säd 1 million hektoliter mindre än under ett normalår. Höstsäden särskildt har lemnat 1 million hektoliter mer, vårsträsäden 2 millioner hektoliter mindre än vanligt. Äfven för baljväxter visar sig en minskning, ehuru ej så betydande och beroende helt och hållet derpå, att odlingen af dessa växter är stadd i aftagande. Höstsädesskörden är den största, som i riket inhöstats.

Öfver sädesslagens medelvigt i kilogram för 1 hektoliter lemnas i tab. B uppgifter dels för åren 1876—1895 och dels för år 1896. Skilnaden i vikt för hvarje sädesslag under skördeåret och nyssnämnda tjuogoårsperiod framgår af följande öfversigt:

Sädesslagens medelvigt år 1896.

	Vikt		Vikt öfver (+) eller under (—) medelvigten 1876—1895.	
	pr hl.	pr t.a.	pr hl.	pr t.a.
	Kg.	Lb. &.	Kg.	&.
Hvete, höst-	78.4	15: 4	+ 0.6	+ 2
» vår-	75.4	14: 12	+ 0.6	+ 2
Råg, höst-	73.3	14: 4	+ 1.2	+ 5
» vår-	70.3	13: 13	+ 1.0	+ 4
Korn	63.3	12: 6	+ 0.2	+ 1
Hafre	47.8	9: 5	+ 0.3	+ 1
Blandsäd	55.7	10: 16	+ 0.7	+ 3
Ärter	79.2	15: 7	+ 0.4	+ 2
Bönor	77.6	15: 1	+ 0.2	+ 1
Vicker	77.7	15: 1	+ 3.6	+ 14

Samtliga sädesslag visa sålunda öfvervikt, och i all synnerhet vicker, råg och blandsäd.

Sammanställas de förut lemnade vigtsbestämmelserna med den beräknade skördemängden, erhållas följande uppgifter om totalvigten af de särskilda sädesslagen:

Tab. B. Sädesslagens medelvigt i kilogram för 1 hektoliter, åren 1876—1895 samt år 1896.

Län.	Hösthvete.		Vårhvete.		Höstråg.		Våråg.		Korn.		Hafre.		Blandsäd.		Ärter.		Bönor.		Vicker.	
	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.	1876—1895.	1896.
Stockholms län	78.4	78.2	72.8	71.5	71.4	71.4	68.4 ¹⁾	63.0	64.8	63.1	49.2	47.9	57.1	55.7	80.2	79.2	80.7 ¹⁾	76.3	75.0	78.0
Uppsala län	77.4	77.8	75.1 ¹⁾	75.5	71.2	72.1	70.2	—	65.2	65.6	47.9	48.2	55.4	55.3	82.4	80.6	— ¹⁾	77.5	75.5	77.8
Södermanlands län	77.2	77.9	76.5 ¹⁾	80.0	71.3	72.6	76.0 ¹⁾	75.0	64.5	65.9	47.9	48.3	54.8	58.3	81.3	79.7 ¹⁾	75.0	—	74.2	77.7
Östergötlands län	77.9	79.1	76.4	76.4	73.0	74.4	70.9 ¹⁾	70.3	67.0	63.7	48.2	46.9	55.3	52.0	81.4	80.6 ¹⁾	77.6	—	70.6	75.3
Jönköpings län	78.9	77.6	76.6	74.3	73.9	74.2	73.4	73.4	65.5	63.8	46.5	45.5	55.2	49.8	79.4	77.4	—	—	68.0	—
Kronobergs län	78.7	—	75.9 ¹⁾	66.0	73.0	72.3	74.1	70.7	64.7	62.5	46.4	45.5	55.6 ¹⁾	56.0	86.8 ¹⁾	77.0	—	—	86.8	—
Kalmar län	79.1	78.5	76.3	75.6	73.5	73.5	70.9	68.4	68.0	66.0	47.6	46.0	58.2 ¹⁾	55.0	81.1	78.9	75.3	—	74.3	81.3
Gotlands län	77.4	77.6	73.4	—	71.4	72.8	1) 50.0	—	67.7	64.4	44.7	45.0	53.4 ¹⁾	56.8	81.8 ¹⁾	78.0	75.8	—	76.5 ¹⁾	70.0
Blekinge län	76.9	76.8	71.8 ¹⁾	75.5	72.6	73.4	67.5	—	65.7 ¹⁾	63.5	47.2	48.2	56.2	—	78.4 ¹⁾	80.0	—	— ¹⁾	76.3	—
Kristianstads län	76.9	78.1	71.5 ¹⁾	78.5	72.4	74.3	70.5	70.3	62.8	65.1	47.5	47.8	54.7	55.8	76.4	77.4	86.2	—	79.7	79.5
Malmöhus län	78.8	79.4 ¹⁾	77.0	—	74.1	74.3	67.9	—	66.2	66.7	50.4	50.4	57.6	57.9	78.9	80.3	81.1	—	78.4	81.2
Hallands län	78.3	80.1	72.7 ¹⁾	74.5	73.6	76.1	67.8 ¹⁾	69.3	64.7	66.4	49.0	49.9	55.3 ¹⁾	59.8	80.1	80.5	81.1	—	79.8	—
Göteborgs och Bohus län	77.0	77.0	75.9	77.3	72.6	74.6	71.0 ¹⁾	71.5	63.8	63.4	47.8	47.6	53.6	52.8	73.3	78.8	76.6 ¹⁾	77.8	75.1 ¹⁾	80.5
Elfsborgs län	78.4	78.6	75.1	75.5	72.6	73.6	68.9	70.3	62.3	61.0	47.1	47.2	54.5	60.1	78.2	—	—	—	—	—
Skaraborgs län	78.2	77.3	77.9	—	73.2	73.0	71.5	—	66.1	65.1	47.9	48.0	55.7	55.0	78.1	79.3	65.8	—	70.0 ¹⁾	72.0
Värmlands län	76.6	77.6	72.9	75.1	70.8	72.8	70.2	—	57.9	58.5	46.3	48.0	52.7	—	78.3 ¹⁾	80.0	—	— ¹⁾	60.9	—
Örebro län	76.6	77.9	71.0	74.4	70.1	71.6	67.3 ¹⁾	61.7	64.4	64.2	47.0	47.3	54.1	52.9	79.0	78.6	—	—	75.5	78.6
Vestmanlands län	77.4	77.7 ¹⁾	75.0	—	71.0	71.8	—	—	62.3	63.0	47.5	49.0	52.6	56.1	79.0	79.8	—	—	75.0	78.0
Kopparbergs län	77.2	76.8	75.3	74.7	70.6	72.3	70.7	—	60.4	61.0	45.5	48.1	51.1	51.8	80.7 ¹⁾	70.5	—	—	—	—
Gefleborgs län	78.1 ¹⁾	85.0	73.7	—	69.9	70.1	61.8	—	60.9	62.4	46.2	47.2	52.8	55.3	75.9	77.2 ¹⁾	80.5 ¹⁾	76.0 ¹⁾	89.3	—
Vesternorrlands län	—	—	—	—	69.7	68.5	64.0 ¹⁾	70.0	58.0	59.7	44.2	47.1	51.8 ¹⁾	57.5	77.2	76.6	—	—	—	—
Jemtlands län	—	—	—	—	66.1	70.9	67.1	—	55.9	60.8	41.9	46.4	47.4 ¹⁾	42.5	69.3	75.2	—	—	—	—
Vesterbottens län	—	—	—	—	63.7	67.3	55.8	—	55.0	57.2	43.1 ¹⁾	42.3	55.4 ¹⁾	52.0	—	—	—	—	—	—
Norrbottens län	1) 73.1	—	—	—	64.7	66.4	62.9	—	56.2	59.8	47.4 ¹⁾	42.5	—	—	—	—	—	—	—	—
Hela riket	77.8	78.4	74.8	75.4	72.1	73.3	69.3	70.3	63.1	63.3	47.5	47.8	55.0	55.7	78.8	79.2	77.4	77.6	74.1	77.7

¹⁾ Uppgifter blott för ett år af tjuogoårsperioden, med endast 1 å 2 uppgifter för året. — ²⁾ Uppgifter blott för två år af tjuogoårsperioden, med endast 1 å 2 uppgifter för året. — ³⁾ Blott en uppgift. — ⁴⁾ Blott två uppgifter.

Sädesskördens vikt.

	1896.	Medelskördens 1886—1895.
	Kilogram.	Kilogram.
Hvete, höst-	122,164,000	104,841,000
" vår-	6,661,000	7,565,000
Råg, höst-	612,221,000	545,400,000
" vår-	7,645,000	6,263,000
Korn	320,767,000	325,749,000
Hafre	944,851,000	1,051,127,000
Blandsäd	174,895,000	163,375,000
Ärter	42,623,000	43,423,000
Bönor	5,395,000	6,130,000
Vicker	18,483,000	19,336,000
Summa	2,255,705,000	2,273,209,000

Det förmånliga utfallet af höstsädesskördens framträder här ännu skarpare, än när jämförelsen med föregående år endast afser skördemängden. Att vigten af vårhvete, korn, ärter och bönor understiger medelvigten, är uteslutande att tillskrifva den minskade odlingen af dessa sädesslag. Totalvigten för samtliga sädesslag är, såsom synes, trots den dåliga hafreskördens föga mindre år 1896 än under åren 1886—1895 i medeltal.

Det särdeles förmånliga utfallet af höstsädesskördens, synnerligen i förhållande till det förnämsta af vårsädena, eller hafren, verkar jemväl ändring i de procenttal, hvori den förstnämnda enligt regel ingår i rikets hela sädesskörd. De olika sädesarternas andel i denna utgöra nemligen:

	1896.		Medeltal 1886—1895.	
	Efter rymd.	Efter vikt.	Efter rymd.	Efter vikt.
Höstsäd	25.5 %	32.6 %	22.2 %	28.6 %
Vårsträsäd	72.3 "	64.5 "	75.6 "	68.4 "
Baljväxter	2.2 "	2.9 "	2.2 "	3.0 "
Summa	100.0 %	100.0 %	100.0 %	100.0 %

Uppgifter om *vostens* härjningar, hvilka, såsom å formuläret icke särskildt begärda, möjligen äro ofullständiga, lemnas för året från 1 länsmansdistrikt i Stockholms län och 1 å Öland i fråga om hösthvete; från 1 i Östergötlands län, 3 i norra delen af Kalmar län, 1 i Blekinge och 1 i Vestmanlands län i fråga om hafre; samt från 1 af de nämnda distrikten i Kalmar län, nyssnämnda distrikt i Blekinge län och dessutom från 1 distrikt i Gefleborgs län i fråga om korn. Af de 9 nu anförda länsmansdistrikten äro 6 belägna vid Östersjön.

Vid försök att evalvera 1896 års skörd i *penningvärde* har Statistiska Centralbyrån gått till väga på samma sätt som de åtta senast förflutna åren. Till grund för beräkningarna med afseende på sädesskördens hafva sålunda lagts uppgifterna om de priser, som å börserna i Stockholm, Göteborg och Malmö noterats för särskilda slag af inhemsk säd under den senare hälften

af oktober och den förra hälften af november månad innevarande år. Enligt dessa uppgifter skulle såväl medelvärdet å 100 kilogram som totalvärdet af hvarje särskildt sädesslag blifva följande:

Värdet af 1896 års sädesskörd.

Hvete	å 15.25 kr. för 100 kg. =	19.6 millioner kronor.
Råg	å 11.50 " " " " =	71.3 " "
Korn	å 12.00 " " " " =	38.5 " "
Hafre	å 9.50 " " " " =	89.8 " "
Blandsäd	å 11.25 " " " " =	19.7 " "
Ärter, bönor, vicker	å 15.00 " " " " =	10.0 " "

Samtliga sädesslag å 11.03 kr. för 100 kg. = 248.9 millioner kronor.

Af samma skäl, som i föregående årsredogörelser blifvit anförda, eller att all spannmål icke är så god som den, hvilken försäljes å börserna, kunna de angifna värdena ej betraktas annat än som maxima. Relationen mellan de beräknade totalvärdena blifver för året: hvete 7.9 %, råg 28.6 %, korn 15.5 %, hafre 36.1 %, blandsäd 7.9 % och baljväxter 4.0 %.

Medelvärdet af hela sädesskördens de åtta år, 1888—1895, under hvilka detta värde beräknats på samma sätt, som nu skett, har uppgått till 245.4 millioner kronor samt derunder vexlat mellan 198.8 millioner kronor år 1894 och 323.8 millioner kronor år 1891. Skördevärdet år 1896 höjer sig endast obetydligt öfver ofvannämnda medelvärde och är i fråga om de särskilda åren lägre än för åren 1890—1892, men högre än värdena för de fem öfriga åren. Priset å de särskilda sädesslagen är endast för råg lägre än medelvärdet 1888—1895, i öfrigt högre. Prisskillnaderna härvidlag äro dock ej stora. Största afvikelsena förekomma för hvetet, + 1.12 kr., blandsäden, + 0.98 kr., och rågen, — 0.75 kr. för 100 kg. år 1896.

Värdet af årets potatisskörd kan, efter ett medelvärde af 2.50 kronor för hektolitern (4.12 kr. för tunnan), beräknas till 56 millioner kronor, varande dock äfven detta endast att anse såsom ett maximalvärde, af liknande skäl som i fråga om sädesskördens angifvits. Medelvärdet har under två af de föregående åtta åren, eller 1893 och 1895, varit lika, under de öfriga sex åren högre. Totalvärdet, som under dessa åtta år vexlat mellan 43.7 millioner kronor år 1894 samt 75 millioner kronor år 1889, har i medeltal för dem alla utgjort 58.2 millioner kronor, eller något mer än innevarande år.

Skörden år 1896 står, såsom förut angifvits, på gränsen af hvad här kallas fullt medelmåttig skörd och skörd öfver medelmåttan, ehuru något närmare den förra än den senare. Att ej omdömet blifvit ännu bättre, är att tillskrifva det dåliga utfallet af hafreskördens såväl i fråga om korntal som i fråga om halm. Af höstsäden, hvete och råg, har deremot skörden varit utmärkt samt bättre än under något föregående år, så länge dessa berättelser afgifvits.

Stockholm den 14 november 1896.

Underdånigst

ELIS SIDENBLADH.

Edv. Söderberg.

Tab. 1.

Sammandrag af kronolänsmännens

1.		2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.
L ä n.		Hvete.		Råg.		Korn.	Hefe.	Blandad.	Ärt.	Bönor.	Vicker.	Bohete.	Raps. ¹⁾	Potatis.	Potatisens beskaffenhet.	Skörd af öfriga rotfrukter.	Skörd af lin och hampa.	
		Höst.	Vår.	Höst.	Vår.												Frö: Korn-tal.	Spånadsämne.
K o r n t a l.																		
1	Stockholms stad ²⁾	8.50	—	9.50	—	7.00	6.00	—	6.00	—	—	—	—	7.00	—	—	—	—
2	Stockholms län	8.83	7.00	8.38	5.88	6.32	5.66	6.12	5.95	6.49	4.97	—	—	6.70	Mängenstädes angripen af röta.	Medelmåttig.	5.3	Nära medelmåttig.
3	Uppsala län	8.98	6.38	8.38	7.00	6.79	6.24	6.70	5.63	6.31	6.29	—	—	7.09	I nästan alla distrikt delvis rötskadad.	Öfver medelmåttan.	2.3	Öfver medelmåttan.
4	Södermanlands län	10.45	5.97	10.31	6.00	6.39	5.48	5.92	5.07	4.32	5.36	—	—	6.01	Delvis god, delvis rötskadad.	Medelmåttig.	3.0	Medelmåttig.
5	Östergötlands län	8.25	5.74	8.38	3.83	6.82	5.12	5.83	5.53	—	4.84	—	—	6.78	Flerstädes rötskadad.	Medelmåttig.	—	Medelmåttig.
6	Jönköpings län	7.54	5.09	7.10	5.14	5.17	5.26	4.95	4.21	—	3.95	—	—	8.13	God. ³⁾	Öfver medelmåttan.	3.0	Medelmåttig.
7	Kronobergs län	5.50	4.63	6.47	4.92	5.81	6.24	6.16	3.00	—	3.00	—	—	8.26	God, i några få distrikt rötskadad.	Fullt medelmåttig.	3.1	Medelmåttig.
8	Kalmar län	7.11	5.03	6.92	4.70	3.82	4.54	4.83	3.87	—	4.13	4.85	—	6.12	God. ³⁾	Medelmåttig.	3.4	Medelmåttig.
9	Gotlands län	5.70	—	7.00	—	3.02	2.98	3.00	3.07	2.80	3.00	—	—	5.70	God.	Öfver medelmåttan.	—	—
10	Blekinge län	7.70	5.29	6.70	4.97	5.57	5.29	6.35	5.91	—	6.24	3.50	—	6.16	God.	Fullt medelmåttig.	4.3	Fullt medelmåttig.
11	Kristianstads län	9.60	6.83	8.10	5.82	8.34	7.96	7.73	7.32	7.00	6.44	4.49	—	7.15	I allmänhet god, på några ställen skadad af torröta.	Nära god.	3.1	Medelmåttig.
12	Malmöhus län	11.22	6.50	9.37	5.00	10.07	9.62	9.97	7.33	6.00	6.98	5.69	—	8.55	I allmänhet god, delvis rötskadad.	Öfver medelmåttan.	3.5	Medelmåttig.
13	Hallands län	8.63	6.04	7.15	5.18	6.95	7.40	7.04	7.46	8.73	7.94	7.00	—	7.57	God, på några ställen rötskadad.	Öfver medelmåttan.	4.3	Fullt medelmåttig.
14	Göteborgs och Bohus län	6.96	5.07	7.38	4.88	5.87	4.76	4.43	5.30	5.20	4.24	—	—	9.31	God eller särdeles god.	Under medelmåttan.	3.5	Under medelmåttan.
15	Elfsborgs län	8.23	6.49	7.55	5.88	5.76	5.16	6.45	6.61	7.50	6.56	—	—	8.93	God. ³⁾	God.	2.3	Medelmåttig.
16	Skaraborgs län	7.75	5.37	7.95	3.88	5.35	4.41	4.61	6.62	5.79	6.12	—	—	8.79	God. ³⁾	Nära god.	3.1	Medelmåttig.
17	Värmlands län	7.95	5.82	8.61	4.50	5.29	5.20	5.05	5.57	—	4.60	—	—	9.26	God. ³⁾	Fullt medelmåttig.	—	Under medelmåttan.
18	Örebro län	8.85	5.96	8.95	5.00	6.93	6.72	7.04	7.55	8.00	6.96	—	—	8.38	God. ³⁾	God.	3.0	Fullt medelmåttig.
19	Vestmanlands län	9.47	—	9.48	—	7.47	7.45	7.18	7.06	—	7.24	—	—	8.24	I flere distrikt rötskadad.	Mycket god.	3.8	Medelmåttig.
20	Kopparbergs län	9.89	6.71	12.96	—	8.24	7.15	8.73	6.42	—	7.10	—	—	8.90	I flere distrikt mer eller mindre rötskadad.	God.	3.0	Nära god.
21	Gefleborgs län	10.33	7.50	10.84	5.00	8.81	9.03	8.41	7.00	9.40	—	—	—	8.78	I alla distrikt angripen af torröta.	God.	3.0	Öfver medelmåttan.
22	Vesternorrlands län	—	—	9.99	6.38	8.66	8.55	8.54	8.32	—	6.50	—	—	8.08	Delvis god, delvis skadad af torröta.	Nära god.	—	God.
23	Jemtlands län	—	—	9.95	—	9.54	8.79	9.14	7.96	—	—	—	—	8.87	Utmärkt god.	Mycket god.	—	—
24	Vesterbottens län	—	—	9.45	5.89	7.80	7.04	7.83	—	—	—	—	—	6.97	God. ³⁾	God.	3.5	Öfver medelmåttan.
25	Norrbottnens län	—	—	12.74	—	7.02	9.33	—	—	—	—	—	—	7.91	Öfverallt god.	Medelmåttig.	—	Medelmåttig.
Hela riket		9.10	5.88	8.18	5.22	7.42	5.92	7.42	6.16	5.84	5.69	4.90	1) 7.79	I det hela god, om ock på en del orter, särskildt i Mälardalen, Södermanland, Skåne och Södra Norrland, skadad af röta.	Öfver medelmåttan.	3.2	Fullt medelmåttig.	

1) Skörd af raps uppgifves icke i någon af länsmansrapporterna för år 1896.

2) Korntalen för Stockholms stad äro beräknade efter de för kringliggande länsmansdistrikt angifna talen.

3) Röta visat sig, ehuru i mycket ringa grad.

rapporter om skörden år 1896.

19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.
Höskörden		Halmfäskningen.		Sädestillgången.	Fodertillgången.	Bergningsvädrets beskaffenhet.
från odlad jord.	från naturlig äng.	Höstsädes-.	Vårsädes-.			
Medelmåttig.	Ej fullt medelmåttig.	Mycket god.	Betydligt under medelmåttan.	Lemnar öfverskott af höstsäd.	Otillräcklig.	Godt för hö och höstsäd, regnigt för vårsäd.
Fullt medelmåttig.	Fullt medelmåttig.	Mycket god.	Under medelmåttan.	Mycket till afsalu af höstsäd.	Knappt tillräcklig.	Godt utom delvis för vårsäden.
Fullt medelmåttig.	Nästan medelmåttig.	Riklig.	Ringa.	Ej obetydligt öfverskott af höstsäd.	Knappt tillräcklig.	Under försommaren utmärkt, sedan i allmänhet regnigt.
Medelmåttig.	Fullt medelmåttig.	Mycket god.	Betydligt under medelmåttan.	Lemnar öfverskott af höstsäd.	Ej fullt tillräcklig.	Godt för hö och höstsäd, mycket ogynsam för vårsäd.
Öfver medelmåttan.	Öfver medelmåttan.	God.	Under medelmåttan.	Tillräcklig.	Tillräcklig.	Godt för hö, mindre godt för säd.
Öfver medelmåttan.	Fullt medelmåttig.	God.	Medelmåttig.	Hafre till afsalu.	Tillräcklig.	Godt utom för en del vårsäd.
Under medelmåttan.	Under medelmåttan.	Riklig.	Mycket ringa.	Råg finnes till afsalu.	Mycket otillräcklig.	Godt.
Under medelmåttan.	Nära medelmåttig.	Fullt medelmåttig.	Mycket ringa.	Fullt tillräcklig.	Mycket knapp.	Särdeles gynsam.
Medelmåttig.	Nära medelmåttig.	Mycket god.	Under medelmåttan.	Något till försäljning.	Möjligen tillräcklig.	I det hela gynsam.
Nära god.	Öfver medelmåttan.	Mycket god.	Medelmåttig.	Tillräcklig samt höstsäd till afsalu.	Tillräcklig.	Gynsam för hö och höstsäd, annars ogynsam.
God.	Nära god.	Riklig.	Öfver medelmåttan.	Lemnar mycket stort öfverskott.	Mer än tillräcklig.	Gynsam utom under senhösten.
God.	Öfver medelmåttan.	God.	Medelmåttig.	Ej obetydligt till afsalu.	Fullt tillräcklig.	Godt utom för vårsäd.
Nära medelmåttig.	Nära medelmåttig.	Betydligt under medelmåttan.	Otillräcklig.	Otillräcklig.	Mycket otillräcklig.	Särdeles godt.
Fullt medelmåttig.	Medelmåttig.	Öfver medelmåttan.	Under medelmåttan.	Ej tillräcklig af höstsäd, men öfverskott af hafre.	Tillräcklig utom i Dalsland.	Ovanligt gynsam.
Öfver medelmåttan.	Fullt medelmåttig.	God.	Under medelmåttan.	Öfverskott, i synnerhet af råg.	Endast för länets behof.	Godt.
Medelmåttig.	Öfver medelmåttan.	Nära god.	Under medelmåttan.	Otillräcklig.	Ej fullt tillräcklig.	Synnerligen gynsam.
Betydligt öfver medelmåttan.	Öfver medelmåttan.	God.	Medelmåttig.	Lemnar ej obetydligt öfverskott.	Lemnar något öfverskott.	Utmärkt för hö och höstsäd, sedan ostadigt.
Nära god.	Öfver medelmåttan.	God.	Medelmåttig.	Lemnar ej obetydligt öfverskott.	Lemnar öfverskott.	Gynsam utom för vårsäd.
Riklig.	God.	Mycket god.	God.	I allmänhet nästan tillräcklig.	Lemnar öfverskott.	Särdeles gynsam utom för vårsäden.
Nära god.	Nära god.	Mycket god.	Mycket god.	Brist af höstsäd, något öfverskott af vårsäd.	Ej obetydligt till afsalu.	Mycket gynsam utom för hafre och potatis.
Nära god.	Öfver medelmåttan.	Öfver medelmåttan.	Öfver medelmåttan.	Tillräcklig af vårsäd.	Lemnar öfverskott.	Godt utom delvis under senhösten.
Mycket god.	Mycket god.	Mycket god.	Mycket god.	Otillräcklig utom af korn.	Lemnar betydligt öfverskott.	Utmärkt.
God.	Öfver medelmåttan.	Nära god.	Nära god.	Otillräcklig utom af korn.	Ej obetydligt till afsalu.	Mycket gynsam.
Riklig.	Mycket god.	Öfver medelmåttan.	Öfver medelmåttan.	Otillräcklig utom af korn.	Ej obetydligt till afsalu.	Utmärkt.
Öfver medelmåttan.	Öfver medelmåttan.	Mycket god.	Under medelmåttan.	Beträffande hvete och råg betydligt större än vanligt, hvaremot hafreskörden föga öfverstiger förbrukningen inom landet under senare år.	I allmänhet tillräcklig eller derutöfver men otillräcklig i länen vid Östersjökusten samt i Bohuslän, Dalsland och Vermland.	Mycket godt utom för vårsäden.

Tab. 2.

Beräknad skörd af säd och potatis år 1896.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
L ä n.	Hvete.		Råg.		Korn.	Hafre.	Blandsäd.	Ärter.	Bönor.	Vicker.	Bo- hvete.	Raps. ¹⁾	Potatis.
	Höst-.	Vår-.	Höst-.	Vår-.									
H e k t o l i t e r.													
Stockholms stad	100	—	²⁾	—	²⁾	400	—	²⁾	—	—	—	—	1,500
Stockholms län	136,500	700	423,400	100	114,700	614,500	154,000	69,900	5,500	24,800	—	—	831,300
Uppsala län	129,500	600	378,600	100	249,100	549,100	145,600	42,800	2,000	14,800	—	—	572,000
Södermanlands län	152,000	2,800	483,000	600	72,200	775,400	102,900	34,500	500	26,500	—	—	480,800
Östergötlands län	136,700	12,700	688,800	900	226,600	818,500	628,700	64,500	—	46,700	—	—	998,200
Jönköpings län	8,500	3,400	371,400	6,800	77,500	1,278,800	17,700	6,300	—	1,900	—	—	1,087,400
Kronobergs län	200	400	278,000	14,800	184,700	911,300	4,900	400	—	300	—	—	1,233,900
Kalmar län	57,200	3,800	567,000	3,500	158,400	667,600	10,800	12,600	—	5,300	100	—	976,400
Gotlands län	60,700	—	209,900	—	94,400	19,100	13,400	3,200	²⁾	200	—	—	366,000
Blekinge län	24,600	1,700	261,200	16,800	61,400	372,000	26,400	3,800	—	7,400	²⁾	—	1,027,200
Kristianstads län	109,100	800	682,200	26,800	367,200	1,076,100	443,700	32,500	1,200	17,700	1,600	—	2,155,300
Malmöhus län	397,200	1,700	821,600	2,900	1,219,200	1,669,900	1,136,800	76,000	300	35,600	400	—	1,695,100
Hallands län	31,400	17,400	317,800	12,300	75,300	1,135,100	86,900	5,800	11,300	5,100	300	—	724,400
Göteborgs och Bohus län	9,200	4,700	175,300	900	90,600	760,100	18,000	9,000	44,400	4,800	—	—	803,900
Elfsborgs län	12,900	17,900	370,400	14,400	38,200	1,797,900	21,800	19,300	1,700	7,000	—	—	2,144,400
Skaraborgs län	101,800	5,500	836,500	5,100	61,900	2,075,800	34,200	47,600	400	18,500	—	—	1,894,000
Värmlands län	7,700	2,900	442,000	²⁾	17,400	1,371,900	11,400	9,100	—	500	—	—	1,194,700
Örebro län	61,100	8,600	332,700	900	45,900	1,126,800	23,800	21,000	2,100	9,300	—	—	898,900
Vestmanlands län	112,600	—	343,500	—	63,500	985,300	58,400	35,500	—	9,900	—	—	504,000
Kopparbergs län	8,000	2,300	218,500	—	84,400	881,900	140,900	11,600	—	1,400	—	—	732,400
Gefleborgs län	1,200	400	73,500	200	310,100	625,500	29,500	8,100	100	grönf.	—	—	727,700
Västernorrlands län	—	—	39,200	600	472,900	168,000	18,600	4,100	—	300	—	—	624,900
Jemtlands län	—	—	18,100	—	234,400	39,100	4,800	20,700	—	—	—	—	288,800
Vesterbottens län	—	—	16,900	1,000	422,700	27,400	5,800	—	—	—	—	—	289,900
Norrbottnens län	—	—	8,400	—	328,100	18,400	—	—	—	—	—	—	159,500
Rikets skörd år 1896 i hektol.	1,558,200	88,300	8,357,900	108,700	5,070,800	19,765,900	3,139,000	538,300	69,500	238,000	2,400	¹⁾	22,412,600
» » » » i tunnor	944,990	53,550	5,068,770	65,920	3,075,260	11,987,320	1,903,690	326,460	42,150	144,340	1,460	¹⁾	13,592,460
Medelskörd åren 1886—1895 i hektoliter	1,342,400	101,000	7,512,400	90,500	5,129,900	21,944,200	2,959,700	546,200	79,300	258,500	2,300	2,500	18,906,500
i tunnor	814,150	61,270	4,555,990	54,910	3,111,110	13,308,370	1,794,920	331,240	48,110	156,750	1,430	1,490	11,466,100

Anm. Härjemte har af vicker i alla län och af åtskilliga andra sädesslag i flere län, synnerligast de norrländska, skördats grönfoder.

¹⁾ Skörd af raps uppgifves icke i någon af länsmansrapporterna för år 1896.

²⁾ Skörd angifven, men enligt beräkning icke uppgående till 50 hl. och därför här utesluten.

R é s u m é.

Les renseignements annuels sur les faits de la statistique agricole en Suède sont fournis par deux méthodes. Depuis 1865 les Sociétés agricoles des provinces donnent des chiffres directement reçus des cultivateurs, entre autres des renseignements sur la quantité de la semence ainsi que sur celle de la récolte. Cette méthode est la plus ancienne des deux, mais on n'en peut publier les résultats qu'après l'expiration d'une ou de plusieurs années. A cause de cela il a été introduit, depuis 1874, une autre méthode donnant des renseignements immédiatement après la fin de la récolte, bien qu'en chiffres approximatifs. Le calcul se fait de la manière suivante: la quantité ensencée étant connue par les publications des Sociétés agricoles et les corrections nécessaires y ayant été apportées, on n'a besoin que de demander une appréciation des multiples des grains récoltés dans chaque bailliage (au nombre de 520). Ces chiffres approximatifs, multipliés par la quantité de la semence, donnent les chiffres de la récolte.

C'est par la combinaison des résultats de cette dernière méthode avec les rapports des préfets des provinces qu'on a pu dresser la présente relation, — la vingt-troisième de la série.

La récolte de 1895, d'après les rapports des préfets, a été censée *presque au-dessus de la moyenne*. Du froment et du seigle la récolte a été abondante, des pommes de terre très bonne, de l'avoine au-dessus de la moyenne; des autres céréales elle est aussi bonne ou un peu meilleure que celle des années ordinaires. En général, les quantités reçues de foin et de paille suffisent aux besoins du pays.

Le tableau 1 résume les multiples des grains divers par provinces: col. 2 froment d'hiver, col. 3 froment d'été, col. 4 seigle d'hiver, col. 5 seigle d'été, col. 6 orge, col. 7 avoine, col. 8 méteil, col. 9 pois, col. 10 fèves, col. 11 vesces, col. 12 sarrasin, col. 13 colza, col. 14 pommes de terre. Les autres colonnes (15—25) contiennent les appréciations sur la récolte de lin, de fourrage etc.

Le tableau 2 donne les quantités calculées de la récolte. Pour faciliter la comparaison, nous ajoutons aussi la moyenne des dix années précédentes:

	1896.	Moy. de 1886—1895.
	Hectolitres.	Hectolitres.
Froment (col. 2 et 3)	1,646,500	1,443,400
Seigle (col. 4 et 5)	8,466,600	7,602,900
Orge (col. 6)	5,070,800	5,129,900

	1896.	Moy. de 1886—1895.
	Hectolitres.	Hectolitres.
Avoine (col. 7)	19,765,900	21,944,200
Méteil (col. 8)	3,139,000	2,959,700
Pois (col. 9)	538,300	546,200
Fèves (col. 10)	69,500	79,300
Vesces (col. 11)	238,000	258,500
Pommes de terre (col. 14)	22,412,600	18,906,500

Le tableau A contient, en pour-cent des grains récoltés, les relations entre la récolte de 1896 et la moyenne des années 1876—1895.

Les données sur le poids moyen des céréales récoltées sont comprises dans le tableau B. Voici le poids par hectolitre:

	1896.	Moy. de 1876—1895.
Froment d'hiver	78.4 kilogr.	77.8 kilogr.
Seigle d'hiver	73.3 »	72.1 »
Orge	63.3 »	63.1 »
Avoine	47.8 »	47.5 »
Méteil	55.7 »	55.0 »
Pois	79.2 »	78.8 »
Fèves	77.6 »	77.4 »
Vesces	77.7 »	74.1 »

Le poids total de tous les blés et légumineuses récoltés en 1896 a été de 2,256 mill. de kilogr. (voir tabl., pag. 11); la moyenne de 1886—1895 représente 2,273 mill. de kilogr.

D'après les prix de bourse actuels, la récolte des céréales de l'année peut être évaluée comme suit: froment 19.6, seigle 71.3, orge 38.5, avoine 89.8, méteil 19.7, légumineuses 10.0 millions de couronnes: c'est à dire en tout 248.9 millions de couronnes. Cette somme est, à la vérité, trop forte, parce que la qualité du blé vendu à la bourse est en général meilleure que celle du blé qui n'est pas mis en vente. La récolte des pommes de terre, d'après le prix du marché actuel, aurait une valeur totale de 56 millions de couronnes, mais ce prix doit aussi être considéré seulement comme un maximum.

